

BÁO CÁO

Kết quả chuyến đi học tập ở Nhật Bản về Phát triển hạ tầng công nghiệp (từ ngày 26 tháng 11 đến ngày 02 tháng 12 năm 2023)

Được sự phê duyệt của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh tại Quyết định số 4886/QĐ-UBND ngày 27 tháng 10 năm 2023, Đoàn cán bộ, công chức Thành phố Hồ Chí Minh (24 thành viên) do Đồng chí Phan Văn Tuấn, Phó Giám đốc Sở Quy hoạch – Kiến trúc làm Trưởng Đoàn, đã sang Nhật Bản tham gia lớp bồi dưỡng kiến thức về Phát triển hạ tầng công nghiệp từ ngày 26 tháng 11 đến ngày 02 tháng 12 năm 2023.

Kết thúc lớp bồi dưỡng, Đoàn xin báo cáo Ủy ban nhân dân Thành phố nội dung như sau:

1. Kết quả học tập:

Chương trình học tập của Đoàn đã tập trung trao đổi, tìm hiểu, nghiên cứu các nội dung sau: tổ chức chính quyền địa phương Nhật Bản, vai trò phát triển đô thị của chính phủ, chính quyền địa phương và doanh nghiệp tư nhân, vai trò của quy hoạch đô thị, thúc đẩy đô thị hóa và quy hoạch đô thị tại Nhật Bản, tổng quan dự án phát triển khu công nghiệp;

Đoàn đã nghiên cứu thực tế tại:

- Đại học Meisei, Tokyo;
- Công ty Konica Minoruta, Ishikawacho, Hachioji City, Tokyo;
- Environment Bureau Chubo Joint Government, Uminomori, Koto-ku, Tokyo;
- Công ty Bio Energy Co.,Ltd, Tokyo;
- Tachikawa Clean Center, Izumicho, Tachikawa City, Tokyo;
- Tachikawa Green Springs TBA, Tachikawa City, Tokyo;
- Khu công nghiệp không phát thải Kawasaki, Kawasaki City;
- Dự án Tokyo REI hotel, Kawasaki City;
- Công ty Môi trường Kureha Co.,Ltd, Kawasaki City;

2. Nhận xét:

Cán bộ, công chức tham gia khóa bồi dưỡng nghiêm túc, nghiên cứu trao đổi, học tập kinh nghiệm của Nhật Bản, chấp hành quy định khi được đi công tác nước ngoài. Cán bộ, công chức tham gia bồi dưỡng đã đạt được mục tiêu đề ra:

- Nâng cao, cập nhật kiến thức và kỹ năng cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý; công chức, viên chức đang thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về hạ tầng để phát triển công nghiệp nhằm tìm các định hướng, giải pháp để tập trung đầu tư xây dựng phát triển hạ tầng liên quan đến công nghiệp nói riêng và hạ tầng đô thị nói chung.

- Học tập kinh nghiệm của Nhật Bản về quản lý về phát triển hạ tầng công nghiệp, đồng thời đưa ra tình hình thực tiễn của Thành phố Hồ Chí Minh để nghiên cứu, trao đổi và đưa ra giải pháp thực hiện.

3. Các bài học kinh nghiệm:

3.1. Về quy hoạch tổng thể và các chính sách triển khai quy hoạch:

Tại Nhật Bản, Quy hoạch triển khai đồng bộ từ cấp quy hoạch quốc gia đến cấp địa phương, ban hành các Luật quy định phát triển cơ sở hạ tầng, tu tạo khu đô thị, phục hưng đô thị, cảnh quan – môi trường xanh, bảo tồn quần thể cổ đô/ kiến trúc truyền thống, phòng chống thiên tai và khôi phục hậu thiên tai, kinh doanh phân phối, cảng, chính sách môi trường, phát triển khu vực làng xã... tạo nên tổng thể quy hoạch phát triển bền vững, đảm bảo môi trường phát triển công nghiệp hài hòa với môi trường sống của người dân.

Có Luật phân quyền cho chính quyền địa phương rõ ràng, nâng cao thẩm quyền của cấp cơ sở, đẩy mạnh sự phân quyền cho các chính quyền tự trị tự quyết trong việc lập quy hoạch và thực hiện quy hoạch, Chính phủ can dự đến quyền quyết định quy hoạch của chính quyền địa phương. Vai trò của Chính phủ tập trung xây dựng chính sách và Luật khung để các địa phương thực hiện và thúc đẩy phát triển.

Để ngăn chặn quá trình đô thị hóa mất trật tự và thúc đẩy quá trình đô thị hóa theo quy hoạch, các khu vực quy hoạch đô thị được chia thành các khu vực đô thị hóa và các khu vực kiểm soát đô thị hóa. Về nguyên tắc, việc phát triển đô thị bị cấm trong các khu vực kiểm soát đô thị hóa.

3.2. Về phát triển hạ tầng công nghiệp:

Thủ đô Tokyo đã phát triển công nghiệp từ những năm 1950, Trong giai đoạn bắt đầu phát triển công nghiệp, Nhật Bản chưa quan đến an toàn môi trường trong khu vực sản xuất công nghiệp, dẫn đến tình trạng ô nhiễm môi trường nặng nề. Bắt đầu từ 1980, Chính phủ đặt các quy định chặt chẽ về môi trường và dịch chuyển các nhà máy sản xuất sang các vùng lân cận như Tama và Kawasaki và sang các nước thứ 3. Đến nay, việc chuyển đổi công nghiệp ô nhiễm thành công nghiệp xanh, công nghiệp không phát thải là vấn đề ưu tiên hàng đầu.

Các vùng phát triển công nghiệp hiện nay đang dần quan tâm, bổ sung đầu tư các hạng mục hạ tầng xã hội như công viên, thương mại dịch vụ... nhằm phục vụ cho người dân trong khu vực.

Hạ tầng kỹ thuật được ưu tiên đầu tư nhằm phục vụ phát triển công nghiệp: Giao thông (đường cao tốc, metro, trainway...), năng lượng điện – nước, viễn thông, năng lượng tái tạo, giao thông thủy, đường hàng không...

Các khu vực tập trung nhiều nhà máy hiện hữu, lâu đời vẫn được tiếp tục hoạt động mà không hình thành thành Khu công nghiệp hoặc Cụm công nghiệp, không có Ban quản lý cho toàn khu, chính quyền địa phương quản lý trực tiếp, nhà nước đầu tư hạ tầng bằng nguồn thuế thu từ các doanh nghiệp.

Nhật Bản vẫn có nhiều nhà máy, cơ sở sản xuất riêng lẻ không thuộc Khu, cụm công nghiệp.

Các khu công nghiệp cũ tại trung tâm Thành phố Tokyo sau khi di dời sẽ được chuyển đổi thành các trường đại học, trung tâm dịch vụ logistic, trung tâm thương mại dịch vụ, công trình công cộng.

Đầu tư các nhà máy xử lý rác có quy mô và công nghệ cao, đào tạo công dân Nhật Bản ý thức, trách nhiệm về vấn đề xử lý rác thải, phân rác tại nguồn. Năm 2025 hướng đến xử lý rác bằng cách đốt rác thay vì chôn rác và theo hướng hạn chế phát thải.

Xây dựng thị trấn của các nhà máy tái chế (Tokyo Super Eco Town), dự án của các cơ sở xử lý chất thải công nghiệp nằm ở khu vực lân cận của vịnh Tokyo, được xây dựng để chắn sóng cho khu vực trung tâm và khu vực Jonanjima. Với mục tiêu giải quyết các vấn đề rác thải trong khu vực đô thị, thúc đẩy công nghiệp thân thiện với môi trường và thúc đẩy thay đổi sang một xã hội định hướng tái chế, và đã đạt được kết quả.

Trong quá trình phát triển công nghiệp cần lưu ý: sự phát triển đô thị hóa nhanh sẽ phân hóa rõ rệt giữa thành thị và nông thôn, người dân sẽ dần bỏ khu vực nông thôn để lên thành thị với mức thu nhập cao hơn, từ đó sẽ thiếu nhân lực trong khu vực nông thôn, ảnh hưởng đến các sản phẩm nông nghiệp, an ninh lương thực.

4. Đề xuất kiến nghị đề xuất áp dụng tại TPHCM:

Cần tập trung nguồn lực đầu tư hạ tầng kỹ thuật kết nối Thành phố và các tỉnh thành lân cận; tăng cường, đẩy mạnh quy hoạch, xây dựng các tuyến cao tốc, giao thông công cộng nhanh sức chở lớn... và tập trung nguồn lực xây dựng, hoàn thiện hạ tầng kỹ thuật đô thị, kết nối các khu công nghiệp với các cảng hàng không và hàng hải, các khu chức năng của đô thị... để thuận lợi phát triển dự án và kêu gọi đầu tư.

Có chính sách hỗ trợ mạnh mẽ (về chuyển đổi công nghệ, tái bố trí tại vị trí sản xuất khác, hỗ trợ di dời...) để chuyển đổi các Khu công nghiệp, các nhà máy sản xuất có công nghệ lạc hậu, thâm dụng tài nguyên sang các lĩnh vực khác hoặc tỉnh lân cận. Dàn chuyển đổi và hình các Khu công nghiệp, Khu chế xuất trên địa bàn thành các Khu công nghiệp không phát thải, Khu công nghiệp xanh.

Các vị trí được quy hoạch cụm công nghiệp đã có nhiều doanh nghiệp hoạt động: để xuất khoanh vùng phạm vi hoạt động công nghiệp, tiếp tục cho phép các doanh nghiệp hoạt động sản xuất nhưng phải đảm bảo đủ các tiêu chí an toàn môi trường. Kêu gọi các doanh nghiệp chung tay hoàn thiện hệ thống hạ tầng kỹ thuật cho khu vực.

Cho phép tồn tại các doanh nghiệp đang hoạt động sản xuất riêng lẻ rải rác trong các quận huyện ngoại thành, xây dựng các tiêu chí đảm bảo môi trường khi hoạt động sản xuất để quản lý.

Với tiềm năng về năng lượng tái tạo (mặt trời, gió...) Thành phố Hồ Chí Minh cần nhanh chóng phát triển và sử dụng năng lượng tái tạo hướng tới nền kinh tế xanh và Net Zero.

Xây dựng các nhà máy xử lý rác công nghệ hiện đại (đốt) và triển khai hiệu quả Chương trình phân loại xử lý rác tại nguồn đến nhà máy xử lý một cách triệt để.

5. Đề xuất, góp ý chương trình học:

Chương trình tập trung nhiều vào tham quan các nhà máy xử lý rác và môi trường. Nội dung đào tạo cần tìm hiểu sâu hơn về định hướng phát triển, cách thức triển khai, phương hướng chuẩn bị hạ tầng để phát triển công nghiệp một cách tổng quan hơn.

Chương trình cần bố trí làm việc cùng các cấp Sở ngành để trao đổi kinh nghiệm về quản lý, phù hợp với đối tượng đào tạo.

Cần có buổi thực tế tại Trung tâm điều hành giao thông (Metro, Bus, đường thủy) tại Thành phố Tokyo, Nhật Bản.

Cần nghiên cứu thực tế tại Cơ quan xúc tiến - hỗ trợ đầu tư về lĩnh vực hạ tầng khu công nghiệp.

Cần thêm nội dung về kinh nghiệm phát triển công nghiệp đặc biệt là các ngành công nghiệp cốt lõi, công nghiệp nền tảng cho công nghiệp Nhật Bản phát triển (luyện kim, vật liệu, bán dẫn, điện tử...).

Về địa điểm học tập nên chọn thêm 1 số thành phố tương tự Thành phố Hồ Chí Minh, ví dụ như Osaka, trung tâm công nghiệp, tài chính, dịch vụ bên cạnh Tokyo.

Trên đây là báo cáo của Đoàn cán bộ, công chức đi học tập ở Nhật Bản về phát triển hạ tầng công nghiệp, kính báo cáo Ủy ban nhân dân Thành phố./.

(Đính kèm Phụ lục lịch trình của Đoàn công tác)

Nơi nhận:

- UBND TP (để b/c);
  - Sở Nội vụ;
  - Lưu: VT, QHC
- 14495/23

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Phan Văn Tuấn

**PHỤ LỤC LỊCH TRÌNH CHI TIẾT LỚP BỒI DƯỠNG
VỀ “PHÁT TRIỂN HẠ TẦNG CÔNG NGHIỆP” NĂM 2023**

(từ ngày 26 tháng 11 đến ngày 02 tháng 12 năm 2023)

Ngày	Thứ	Thời gian	Chủ đề
26/11	Chủ Nhật	00:20 -8:00	Đoàn bay từ TPHCM sang Nhật Bản
27/11	Thứ Hai	09:00 – 12:30	Phổ biến về các nội quy tại trường và tổng quan chương trình bồi dưỡng của tuần 2 <ul style="list-style-type: none"> • Cách thức sử dụng phương tiện công cộng • Chi tiết / thủ tục liên hệ khẩn cấp, • Dịch vụ y tế, bảo hiểm y tế, bảo mật thông tin • Truy cập vào máy tính và các thiết bị khác • Tóm tắt các bài học kinh nghiệm từ chương trình ở Việt Nam • Kỳ vọng của học viên và lập bản đồ mục tiêu • Tổng quan về các buổi làm việc thực tế với các cơ quan trong chương trình
		13:30 – 16:00	Nghiên cứu thực tế: Sở Phát triển đô thị, Chính quyền đô thị thành phố Tokyo, Bộ Đất đai, Hạ tầng, Giao thông và Du lịch <ul style="list-style-type: none"> • Tìm hiểu về chính sách đô thị Nhật Bản và thảo luận về việc thúc đẩy dự án Khu công nghệ cao tại Thành phố Hồ Chí Minh. • Học viên sẽ tìm hiểu về phát triển đô thị, bao gồm các chính sách trong quá khứ, về sự tồn tại song song của các khu dân cư xung quanh trong sự phát triển của các khu công nghiệp. • Thay đổi chính sách quản l. nhà nước đối với các khu công nghiệp trong khu vực đô thị và sự phát triển của các thị trấn xung quanh. • Các vấn đề trong quá tr.nh phát triển đô thị • Phát triển cơ sở hạ tầng giao thông và cơ sở hạ tầng thông tin, cải thiện môi trường cho người lao động làm việc các khu công nghiệp, hệ thống hỗ trợ của chính quyền trung ương và địa phương cho cơ sở hạ tầng xã hội như bệnh viện, trường học, nhà ở, công viên, v.v.

28/11	Thứ Ba	09:30 – 12:00	Nghiên cứu thực tế tại Khu Công nghiệp Hachio-ji : <ul style="list-style-type: none"> • Nghiên cứu tổng quan khu công nghiệp • Konica Minoruta và Ủy ban Bộ phận công nghiệp
		13:30 – 16:00	Nghiên cứu thực tế tại Thị trấn sinh thái đô thị Tokyo <ul style="list-style-type: none"> • Để giải quyết các vấn đề rác thải và tạo ra một xã hội tuần hoàn bền vững, Chính quyền thành phố Tokyo đã mời các công ty tham gia xây dựng các nhà máy tái chế và xử lý chất thải tiên tiến và đáng tin cậy như một phần của Dự án Đổi mới Đô thị Quốc gia (Dự án Tokyo Super Eco Town). Nhóm A: Nghiên cứu thực tế tại công ty Takatoshi Kogyo Co., Ltd. Nhóm B: Nghiên cứu thực tế tại Công ty Bio Energy Co., Ltd., Tập đoàn sản xuất năng lượng Biogas từ rác thải thực phẩm.
29/11	Thứ Tư	09:30 – 12:00	Nghiên cứu thực tế: Cơ sở phát triển hạ tầng phục vụ dân cư trong khu công nghiệp Tama <ul style="list-style-type: none"> • Trung tâm vệ sinh xử lý rác thải bằng phương pháp đốt sinh học thành phố Tachikawa Nghiên cứu thực tế: Công viên Cây xanh Showa Kinen dành cho công nhân
		13:30 – 16:00	Nghiên cứu thực tế: thành phố Tachikawa <ul style="list-style-type: none"> • Tích hợp cơ sở hạ tầng khu công nghiệp với cơ sở hạ tầng xã hội để phục vụ phúc lợi và lợi ích của người lao động trong các khu công nghiệp và cộng đồng xung quanh • Xử lý chất thải vì môi trường xanh
30/11	Thứ Năm	09:30 – 12:00	Nghiên cứu thực tế: Khu công nghiệp không phát thải Kawasaki <ul style="list-style-type: none"> • Lịch sử hình thành và phát triển của khu công nghiệp Quá trình nỗ lực hiện đại hóa nhà máy. • Kawasaki là thành phố đông dân thứ 9 ở Nhật Bản, nằm ở tỉnh Kanagawa, phía nam Tokyo. • Khu liên hợp công nghiệp không phát thải Kawasaki được phát triển như một cơ sở kiểu mẫu hiện đại thuộc Dự án Khu đô thị sinh thái Kawasaki (chính thức hoạt động từ năm 2002). • Ngoài việc kiểm soát chất thải phát sinh từ các hoạt động kinh doanh cá nhân, những nỗ lực trong khu công nghiệp nhằm tối đa hóa tái tạo năng lượng từ chất thải và thúc đẩy tái tạo năng lượng để giảm thiểu gánh nặng môi trường.
		13:30 – 16:00	Nghiên cứu thực tế: Tokyu REI Hotel <ul style="list-style-type: none"> • Mô hình tiêu biểu thuộc "Dự án hợp tác khu vực và trình diễn công nghệ hydro carbon thấp" của Bộ Môi trường. Còn gọi là "Khách sạn hydro", nhà máy Kawasaki, nơi sử dụng nhựa đã qua sử dụng làm nguyên liệu thô, nó được cung cấp qua đường ống và chuyển đổi thành điện và nhiệt

			<p>cho khách sạn bằng pin nhiên liệu hydro tinh khiết. Rau diếp lá được trồng ở đó đã được thu hoạch lần đầu tiên, tạo ra một vùng tuần hoàn tài nguyên mới thông qua hydro.</p> <p>Nghiên cứu thực tế: Công ty môi trường Kureha Co., Ltd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kể từ khi thành lập công ty này đã góp phần bảo vệ môi trường và xã hội thông qua việc xử lý chất thải đúng cách. • Hiện tại, đơn vị không chỉ tham gia vào ngành xử lý chất thải mà còn tham gia bảo vệ môi trường toàn cầu, bao gồm cả nước và không khí, dựa trên triết lý "Vì tương lai của con người và thiên nhiên".
01/12	Thứ Sáu	09:30 – 15:30	<p>Nghiên cứu thực tế: ngành công nghiệp du lịch – dịch vụ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tham quan quá trình vận hành, khai thác du lịch tại núi Phú Sĩ và khu làng cổ Oshino Hakkai.
02/12	Thứ bảy	05:00-13:45	Đoàn bay từ sân bay Narita về TPHCM

